

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: V. H., narozený X,
státní příslušník X,
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty,
zastoupený: JUDr. Matějem Šedivým, advokátem,
sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha,

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
IČO: 00007064, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 19. 3. 2024 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 3. 2024, č. j. OAM-310/BA-BA01-BA04-PS-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky ze dne 1. 3. 2024, č. j. OAM-310/BA-BA01-BA04-PS-2024 se zrušuje a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaný je povinen uhradit žalobci ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce JUDr. Matěje Šedivého částku 8 228 Kč na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- I.
Napadené rozhodnutí

1. Dne 27. 2. 2024 prováděla hlídka Policie ČR pobytovou kontrolu v Praze, dálnice D1, směr Praha, 4,5 km – čerpací stanice Benzina Orlen, se zaměřením na dodržování pobytového režimu cizinců. V rámci této kontroly byla kontrolována totožnost žalobce, kdy bylo následně zjištěno, že tento se nachází na území ČR bez platného pobytového oprávnění. Žalobce byl proto zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen **zákon o pobytu cizinců**). Poté dne 28. 2. 2024 žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v ČR a následně byl žalobou naříkaným rozhodnutím ze dne 1. 3. 2024, č. j. OAM-310/BA-BA01-BA04-PS-2024 dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen **zákon o azylu**) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců (dále jen ZZC); ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 25. 8. 2024.

II.

Žaloba

2. V úvodu žaloby vytýkal žalobce žalovanému šablonovitost, paušálnost napadeného rozhodnutí a odůvodnění nezbytnosti jeho zajištění považoval za nedostatečné. Dále žalobce nesouhlasil s tvrzeními žalovaného stran absence podstatné změny poměrů, neboť dle žalobce k tomu je zapotřebí připočítat faktor plynutí času, kdy se žalobce v zajištění chová řádně, spolupracuje s pracovníky ministerstva a není tak potřeba prodlužovat zajištění a tím i jeho omezení na osobní svobodě. Žalobce rovněž zdůraznil výjimečnost institutu zajištění, neboť se jedná o zásah do práv garantovaných čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen **LZPS**). V případě uplatnění zajištění, je tak nutno nejprve vždy zkoumat, zda je takový postup skutečně nezbytný, a zda pro jeho uplatnění existují opravdové důvody, z nichž jasně vyplývá, že by případné užití méně postihujících opatření nesplnilo účel, přičemž žalovaný tak dle žalobce neučinil. Žalovaný na svou povinnost vyplývající z výše uvedeného v napadeném rozhodnutí nijak nereflekoval a místo vyčerpávajícího odůvodnění toho, proč nebylo shledáno dostatečným užití jiného postupu, než toho, který tak závažným způsobem zasahuje do základních práv žalobce, pouze stroze konstatoval, že nezaznamenal žádné změny (v rozporu se skutečným stavem věci). Žalobce současně namítal nepřiměřenost postupu žalovaného dle § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Mezi tyto pravidla patří rovněž zásada přiměřenosti zásahu, pravidlo racionální zdůvodnitelnosti zásahu (zákaz svévole) a zákaz nadbytečného použití jinak racionálně zvolených nástrojů regulace. K zásadě přiměřenosti odkázal žalobce na rozhodnutí Ústavního soudu PI. ÚS 5/01, kde se soud vyjádřil tak, že zasahování státu musí respektovat přiměřenou (spravedlivou) rovnováhu mezi požadavkem obecného zajmu společnosti a požadavkem na ochranu základních práv jednotlivce. Z výše uvedených důvodů poté žalobce soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 25. 3. 2024 žalovaný uvedl, že důvodem zajištění žalobce dne 27. 2. 2024 a jeho umístění do ZZC za účelem realizace správního vyhoštění byla skutečnost, že téhož dne byla kontrolována jeho totožnost Policií ČR a bylo zjištěno, že se žalobce nachází na území ČR bez platného pobytového oprávnění a v rozporu s uloženou povinností opustit území. Žalovaný s ohledem na informace získané z protokolu o podání vysvětlení ze dne 27. 2. 2023, měl za to, že následně podaná neodůvodněná žádost o mezinárodní ochranu prokazuje, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost byla podána pouze s cílem

vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebo je pozdržet. Žalovaný měl rovněž za prokázané, že v případě zrušení zajištění žalobce po dobu řízení ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany by tento nesetřval na území ČR a nevyčkal výsledku řízení ve věci jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Vzhledem i k samotnému jednání žalobce bylo patrné jeho nerespektování právního řádu ČR, když neučinil žádné kroky k legalizaci své pobytové situace na území ČR, ačkoliv si svého neoprávněného pobytu byl vědom. Stejně tak žalobce vykonával na území ČR nelegálně pracovní aktivity, tedy nerespektoval kromě pobytových pravidel ani pravidla upravující otázku zaměstnanosti cizinců na území ČR. Situace žalobce byla zapříčiněna výhradně jeho jednáním a ignorováním právního řádu ČR. Proto žalovaný shledal naplnění podmínek k zajištění žalobce stanovených ustanovením § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. K obsahu žaloby žalovaný sdělil, že námitky v ní obsažené jsou obecného charakteru a nikterak nekonkretizují nezákonnost rozhodnutí či, jak žalobce uvádí, nedostatečné odůvodnění nutnosti zajištění žalobce. Toto přitom neodpovídá samotnému obsahu rozhodnutí, kde žalovaný dostatečně odůvodnil nutnost zajištění žalobce. Samotné námitky nakonec ani neodpovídají informacím, které žalobce uvedl v žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kdy na jednu stranu v podané žalobě žalobce poukazuje na zásah rozhodnutí do jeho osobního života, na druhou stranu tvrdí, že zde má pouze matku, které by se vycestování žalobce v žádném případě nedotklo. S případným uplatněním mírnějších opatření, jež žalobce navrhuje, se žalovaný vypořádal ve svém rozhodnutí, konkrétně na straně 2, kde uvedl, že na základě prokázaného jednání žalobce považuje mírnější donucovací opatření ve formě uložení zvláštních opatření za účelem vycestování z území za nedostačující a neúčinné. Z výše uvedených důvodů poté žalovaný soudu navrhl, aby žalobu zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Žaloba je důvodná.
7. Ze správního spisu vyplývá, že dne 27. 2. 2024 byla kontrolována totožnost žalobce. Při této kontrole předložil žalobce cestovní doklad ARM č. X. Po provedené lustraci osoby žalobce v evidencích PČR bylo zjištěno, že má evidovaný aktivní návratový záznam v schengenském informačním systému dle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání SIS při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, ze dne 6. 9. 2023, zadávajícím státem je ČR. Dále bylo zjištěno, že původně bylo s žalobcem ode dne 6. 8. 2023 vedeno řízení o uložení správního vyhoštění, avšak pro jeho nepřiměřenost bylo překvalifikováno a žalobci byla rozhodnutím ze dne 14. 8. 2023, č. j. KRPU 143414-23/ČJ-2023-040022-RD-RV uložena povinnost opustit území dle ust. § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobce podal včasné odvolání, které bylo zamítnuto rozhodnutím ze dne 31. 10. 2023, č. j. CPR-37659- 3/ČJ-2023-930310-V243

(NPM 31. 10. 2023), v důsledku čehož měl žalobce opustit území do 7. 11. 2023. V cestovním pase ARM č. AR0262335 je vyfoceno výjezdní vízum CZE č. 0360761, s platností vycestování 6. 9. 2023 - 29. 9. 2023. Žádné jiné vízum nebo oprávnění k pobytu na území ČR zjištěno nebylo. Po zjištění výše uvedených skutečností byl žalobce rozhodnutím ze dne 27. 2. 2024, č. j. KRPA-70183-10/ČJ-2024-000022-ZZC zajištěn dle § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a to za účelem vycestování. V policejním protokolu o podání vysvětlení ze dne 27. 2. 2024 žalobce mimo jiné uvedl, že je zdrav. Popsal, že do schengenského prostoru naposledy přicestoval v roce 2021 letadlem do Varšavy, odkud se následně vydal do ČR. Následně byl do ČR předán německou policií dne 5. 8. 2023. Jako důvod jeho cesty do ČR označil zaměstnání a sdělil k tomu, že zde měl zaměstnaneckou kartu. Ke svému pobytu na území ČR dále uvedl, že si je vědom svého neoprávněného pobytu a že se proti vyhoštění odvolal, ale neví, jak odvolání dopadlo. V současné době pracuje u kamaráda v autoservisu, v ČR nemá nikoho vyjma matky, na které není nikterak závislý a která zde pobývá za účelem zaměstnání, bydlí spolu v Praze. Ohledně svého rodinného stavu uvedl, že je svobodný a bezdětný, zbytek jeho rodiny žije v Arménii. Nakonec prohlásil, že do Arménie vycestuje dobrovolně a sám a rovněž prohlásil, že mu tam nic nehrozí, je to pro něj bezpečná země. Současně doplnil, že by ukončení jeho pobytu na území ČR nikomu nevadilo, ani matce. Poté dne 28. 2. 2024 žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu v ČR.

8. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, který uvádí, že „*ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*“
9. Dle § 47 odst. 1 zákona o azylu „*Zvláštním opatřením se rozumí rozhodnutím ministerstva uložená povinnost žadatele o udělení mezinárodní ochrany a) zdržovat se v pobytovém středisku určeném ministerstvem, nebo b) osobně se hlásit ministerstvu v době ministerstvem stanovené.*“
10. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu „*Ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*“
11. Soud shledal důvodnou první skupinu žalobních námitek, jimiž žalobce rozporoval splnění podmínek pro zajištění žalobce dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Soud se především zabýval tím, zda byly pro aplikaci zmíněného ustanovení zákona splněny všechny podmínky. Z dikce ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu vyplývá, že pro jeho aplikaci je nezbytné splnit tyto následující podmínky: i.) *nelze účinně uplatnit zvláštní opatření*, ii.) *jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců*, iii.) *existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění nebo je pozdržet* a iv.) *mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*. Nesprávné vyhodnocení splnění těchto kumulativních podmínek spatřuje soud zejména v bodě iii.), tj. podmíněnost existence pravomocného, ale i nepravomocného, rozhodnutí o uložení správního vyhoštění či probíhající řízení o uložení správního vyhoštění.

12. Žalovaný napříč žalobou napadeným rozhodnutím uvádí opakovaně k této skutečnosti, že žalobce byl v minulosti vyhoštěn a toto vyhoštění je platné do dne 2. 11. 2026. Rovněž v rozhodnutí žalovaný uvedl, že byl žalobce zajištěn rozhodnutím ze dne 27. 2. 2024, č. j. KRPA-70183-10/ČJ-2024-000022-ZZC dle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a to za účelem realizace správního vyhoštění. Ze správního spisu však nic z žalovaným tvrzených skutečností nevyplývá. Ze správního spisu naopak plyne, že s žalobcem byly dne 6. 8. 2023 zahájeny úkony ve správním řízení ve věci správního vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Následně došlo pro zjištění nepřiměřenosti takového potupu k změně právní kvalifikace správního řízení o správním vyhoštění na řízení o vydání rozhodnutí o povinnosti opustit území dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Zmíněné potvrzují i vydaná rozhodnutí založená ve správním spise ze dne 14. 8. 2023, č. j. KRPU 143414-23/ČJ-2023-040022-RD-RV a navazující rozhodnutí o odvolání ze dne 31. 10. 2023, č. j. CPR-37659- 3/ČJ-2023-930310-V243 (NPM 31. 10. 2023). Z uvedeného důvodu soud může s určitostí konstatovat, že v případě žalobce neexistuje probíhající řízení o vyhoštění, stejně jako neexistuje rozhodnutí o vyhoštění k osobě žalobce, které by bylo součástí správního spisu jako podkladového materiálu pro vydání rozhodnutí. Tento závěr soudu dále potvrzuje fakt, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nikde nezmiňuje žádné zahájené či vedené řízení o správním vyhoštění pod konkrétní spisovou značkou či již vydané rozhodnutí ve věci pod konkrétním číslem jednacím.
13. Dále má soud své závěry za potvrzené i s ohledem na důvod zajištění žalobce dle § 124b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a to za účelem vycestování, a nikoliv za účelem vyhoštění, k čemuž slouží aplikace ustanovení § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Soud se proto domnívá, že došlo k nesprávnému převzetí ustanovení zákona a jeho chybnému podřazení. Soud shledal důvodné i námitky žalobce o paušálnosti napadeného rozhodnutí, kdy žalovaný nerefletoval skutečný stav věci a postupoval zcela mechanicky jako v jiných obdobných případech, kdy s výjimkou nyní posuzovaného případu, bývají v případech cizinců skutečně splněny podmínky probíhajícího řízení o správním vyhoštění či již vydané rozhodnutí o správním vyhoštění.
14. Rovněž žalovaným tvrzená skutečnost týkajícího se platnosti správního vyhoštění až do dne 2. 11. 2026 se nezakládá na pravdě. Ze správního spisu vyplývá, že v případě žalobce existuje evidovaný aktivní návratový záznam v schengenském informačním systému dle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1860 ze dne 28. listopadu 2018 o využívání SIS při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí. Tento záznam však nelze zaměňovat se záznamem v evidenci nežádoucích osob ve smyslu § 154 zákona o pobytu cizinců, jak tomu učinil právě žalovaný.
15. S ohledem na výše uvedené soudu nezbyvá než konstatovat, že v případě žalobce nebyly splněny veškeré podmínky pro zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, neboť povinnost opustit území dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců nelze zaměňovat s rozhodnutím o správním vyhoštění ve smyslu dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
16. Nad rámec již uvedeného a nad rámec žalobních bodů soud upozorňuje žalovaného, aby napříště v napadeném rozhodnutí rovněž refletoval rozhodnutí NSS ze dne 14. 3. 2024, č. j. 9 Azs 38/2024 – 50, kde se NSS velmi podrobně vyjádřil k odůvodnění doby nezbytné k zajištění žalobce.
17. S ohledem na výše uvedené důvody soudu nezbylo, než rozhodnutí žalovaného dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Současně soud ve smyslu § 78

odst. 5 s.ř.s. zavazuje žalovaného, aby nově posoudil situaci žalobce ve světle výše uvedených skutečností a eventuálně, dojde-li k závěru o nezbytnosti takového postupu, doplnil správní spis o relevantní důkazy, jež prokazují důvodnost zajištění žalobce dle zákona o azylu.

VI.

Náklady řízení

18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s. ř. s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci, jenž byl ve věci právně zastoupen, vzniklo právo na náhradu nákladů řízení v celkové výši 8 228 Kč, jež sestává z nákladů na právní zastoupení v celkové výši 8 228 Kč tvořenými odměnou advokáta ve výši 6 200 Kč za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč dle § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) a to za přípravu a převzetí věci a sepsí žaloby. Žalobci dále náleží v souladu s § 13 uvedené vyhlášky právo na náhradu hotových výdajů ve výši 600 Kč za 2 náhrady po 300 Kč a dále v souladu s § 137 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. i 21 % DPH z uvedených částek ve výši 1 428 Kč. Ke splnění povinnosti uhradit náhradu nákladů řízení byla žalovanému stanovena lhůta 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (**výrok II.**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 8. dubna 2024

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně